

– (Johorkan vaimo)

Kenen ääni jää historiaan?

Waskivaaran ääniteos tuo esiin unohdetun naisen tarinan

Suomalainen äänitaiteilija Waskivaara kysyy uudessa teoksessaan: miksi jotkut äänet katoavat historiasta? Fiskarsin Onoman kesänäyttelyssä Utopia (avautuu 15.6.2025) kuultava ääniteos ”– (Johorkan vaimo)” kertoo tarinan naisesta, jonka nimi ei säilynyt jälkipolville.

Nainen ilman nimeä

Vuonna 1909 kerättiin Inkerin Soikkolan kylästä itkuvirsi. Arkistoon tallentui vain merkintä: ”Johorkan vaimo” – viiva nimen edessä kertoo, ettei naisen omaa nimeä pidetty tallentamisen arvoisena.

Waskivaara on säveltänyt tämän nimettömän naisen itkun uudelleen. Teoksessa kuullaan taiteilijan omaa laulua, jossa perinteinen itkuteksti kohtaa monimutkaisen, improvisoidun laulun ja itämerensuomalaisten kansojen lauluperinteitä.

Teknologia muistamisen välineenä

Ääniteos toistuu näyttelyssä pienen Raspberry Pi -minitietokoneen avulla, joka pyörittää ääntä itsenäisesti koko kesän. Taiteilija on ohjelmoinut laitteen itse avoimen lähdekoodin avulla.

”Ääni ei tule kaupallisesta laitteesta vaan itse tehdystä järjestelmästä. Se liittyy kysymykseen siitä, kenen ääni tallentuu ja ketä koneet oppivat muistamaan”, Waskivaara kuvaa.

Teema on ajankohtainen aikana, jolloin tekoäly ja digitaaliset arkistot määrittävät yhä enemmän sitä, mitä muistamme.

Äitiys ja muisti

Teos on myös henkilökohtainen. Kehystetty itkuteksti on kirjoitettu taiteilijan äidin vanhalla kirjoituskoneella paperille, jossa näkyy suvun vanhojen tekstiilien kuituja. Kehys on peräisin 1930-luvulta.

Installaatio on ripustettu samaan tilaan toisen äidin, Outi Karikiven teoksen kanssa. Kahden äidin äänet ja kokemukset resonoivat keskenään.

”Laulan naisen, jolle ei jätetty nimeä. Teos hengittää äitiyden, hiljaisuuden ja vallan rajoilla”, Waskivaara kuvailee.

Taiteilijasta

Waskivaara on Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta valmistunut musiikin maisteri ja kansanlaulaja, joka toimii nykyään päätoimisesti ääni- ja mediataiteilijana. Hänen työssään ääni toimii sekä instrumenttina että muistin säilyttäjänä.

"Suomalainen kulttuuri ei ole vain meidän, vaan yhteinen kudelma monien kansojen muistista. Teoksessa yhdistyy ääni, suullisen perinteen kriittinen ymmärrys ja teknologian tutkiminen. ”– (Johorkan vaimo)” kysyy, voimmeko muistaa toisin – ja kuunnella toisin?” Waskivaara kuvailee.

Näyttely: Utopia, Fiskars Onoma

Avajaiset: 14.6.2025

Teos: – (Johorkan vaimo), ääni-installaatio

SvJ
BERGSRÄDINNAN
SOPHIE VON JULINS
STIFTELSE

Teos on toteutettu Sophie von Julin -säätiön tuella.

Lisätietoja ja haastattelupyynnöt:

Waskivaara – Ääni- ja mediataiteilija
tiina.vaskivaara@gmail.com
waskivaara.com
@waskivaara

WASKI
VAARA

– (Johorkas hustru)

Vems röst bevaras i historien?

Waskivaaras ljudverk lyfter fram berättelsen om en glömd kvinna

Den finska ljudkonstnären Waskivaara ställer i sitt nya verk frågan: varför försvinner vissa röster ur historien? Ljudverket – (*Johorkas hustru*), som hörs i sommarutställningen *Utopia* på Fiskars Onoma (öppnar 15.6.2025), berättar historien om en kvinna vars namn inte bevarades för eftervärlden.

En kvinna utan namn

År 1909 samlades en gråtsång in från byn Soikkola i Ingermanland. I arkivet finns endast anteckningen: “Johorkas hustru” – strecket framför namnet visar att kvinnans eget namn inte ansågs värt att bevara.

Waskivaara har komponerat denna namnlösa kvinnas gråt på nytt. I verket hörs konstnärens egen röst där den traditionella gråtsångstexten möter ett komplext, improviserat uttryck och sångtraditioner från de östersjöfinska folken.

Teknologi som minnesredskap

Ljudverket spelas upp i utställningen med hjälp av en liten minidator, Raspberry Pi, som ljudkonstnären själv har programmerat med öppen källkod för att spela upp verket självständigt hela sommaren.

”Ljudet kommer inte från en kommersiell apparat, utan från ett system jag själv byggt. Det handlar om frågan: vems röst bevaras – och vem lär sig maskinerna att minnas?” förklarar Waskivaara.

Temat är högaktuellt i en tid där artificiell intelligens och digitala arkiv allt mer styr vad vi minns.

Moderskap och minne

Verket är också personligt. Den inramade gråtsångstexten är skriven med konstnärens mammas gamla skrivmaskin på ett papper som innehåller fibrer från familjens gamla textilier. Ramen är från 1930-talet.

Installationen är upphängd i samma rum som ett verk av en annan mor, Outi Karikivi. De två mödrarnas röster och erfarenheter speglar varandra.

”Jag sjunger kvinnan som inte fick något namn. Verket andas i gränslandet mellan moderskap, tystnad och makt,” beskriver Waskivaara.

Om konstnären

Waskivaara är magister i musik från Konstuniversitetets Sibelius-Akademi och folksångare, som idag arbetar främst som ljud- och mediekonstnär. I hennes arbete fungerar rösten både som instrument och som bärare av minne.

”Den finska kulturen är inte bara vår – den är ett gemensamt vävverk av många folks minnen. I verket förenas ljud, en kritisk förståelse för muntlig tradition och teknologins möjligheter. – *(Johorkas hustru)* frågar: kan vi minnas annorlunda – och lyssna annorlunda?” säger Waskivaara.

Utställning: *Utopia*, Onoma sommarutställning, Kopparhammarvägen 5, Fiskars

Vernissage: 14.6.2025

Verk: – *(Johorkas hustru)*, ljudinstallation

S^vJ

BERGSRÅDINNAN
SOPHIE VON JULINS
STIFTELSE

Verket har genomförts med stöd av bergsråddinnan Sophie von Julins stiftelsen.

För mera information och intervjuförfrågningar:

Waskivaara – Ljudkonstnär/mediakonstnär

tiina.vaskivaara@gmail.com

waskivaara.com

@waskivaara

WASKI
VAARA

Whose voice survives history?

Waskivaara's sound piece brings a forgotten woman's story to light

Finnish sound artist Waskivaara asks in their new work: why do some voices disappear from history? The sound installation ”– (Johorka's Wife)”, featured in the summer exhibition Utopia at Fiskars Onoma (opening June 15, 2025), tells the story of a woman whose name was not preserved for future generations.

A woman without a name

In 1909, a lament was collected from the village of Soikkola in Ingria. Only one notation survived in the archives: "Johorka's wife" – the dash before the name reveals that the woman's own name was not considered worth recording.

Waskivaara has recomposed this nameless woman's lament. The work features the artist's own singing, where the traditional lament text meets complex, improvised song and vocal traditions of the Finno-Ugric people.

Technology as a tool of remembrance

The sound piece plays in the exhibition through a small Raspberry Pi mini-computer that will run the audio independently throughout the summer. The artist setup the device using open-source software and custom scripts.

"The sound doesn't come from a commercial device but from a self-made system. It relates to the question of whose voices get recorded, and which ones the machines learn to remember or forget" Waskivaara describes.

The theme speaks to our current Zeitgeist in which artificial intelligence and digital archives increasingly dominate our collective memory.

Motherhood and memory

The work is also personal. The framed lament text is written on the artist's mother's old typewriter using handmade paper containing fibers from the family's old textiles. The frame dates from the 1930s.

The installation hangs in the same space as Outi Karikivi's work. The voices and experiences of two mothers resonate with each other.

"I sing for a woman who was left without a name. The work breathes at the boundaries of motherhood, silence, and power," Waskivaara describes.

About the artist

Waskivaara holds a Master's degree in Music from the Sibelius Academy of the University of the Arts Helsinki and is a folk singer who works as a sound and media artist. In their works, voice functions both as an instrument and as a keeper of memory.

"Finnish culture is not just ours, but a shared weaving of many peoples' memories. The work combines voice, a critical understanding of oral traditions, and an exploration of technology. – (Johorka's Wife) asks: can we remember differently – and listen differently?" Waskivaara describes.

Exhibition: Utopia, Fiskars Onoma

Opening: June 14, 2025

Work: – (Johorka's Wife), sound installation

SvJ

BERGSRÅDINNAN
SOPHIE VON JULINS
STIFTELSE

The work has been realized with the support of the Sophie von Julin Foundation.

For more information and interview requests:

Waskivaara – sound and media artist

tiina.vaskivaara@gmail.com

waskivaara.com

[@waskivaara](https://www.instagram.com/waskivaara)

WASKI
VAARA